Informationsklass: K0

Genomförandet av insatser för att främja effektiv användning av energi och effekt

Slutredovisning av uppdrag 5 i Energimyndighetens regleringsbrev år 2026

EM4500, v5.3, 2020-09-30

Innehåll

1 Inledning 5

1.1 Bakgrund – tidigare uppdrag 5

1.2 Det aktuella uppdraget 6

2 Genomförda aktiviteter för att främja effektivare och minskad energi-och effektanvändning enligt direktivet om energieffektivitet 7

2.1 Pågående och genomförda aktiviteter per målgrupp 8

2.2 Kontaktpunkter och informationskanaler 13

2.3 Nationell hubb för finansiering och den europeiska koalitionen för finansiering 17

3 Nästa steg för fortsatt förflyttning 18

3.1 Fortsatta behov för målgrupperna 18

3.2 Fortsatta behov för kontaktpunkter och informationskanaler ... 19

3.3 Fortsatta behov för nationell hubb för finansiering och den europeiska koalitionen för finansiering 20

Sammanfattning

I regleringsbrevet för 2026 har Energimyndigheten fått i uppdrag att utveckla och genomföra insatser för effektivare och minskad energi- och effektanvändning i enlighet med energieffektivitetsdirektivet (EED)[1]. EED fungerar som ett övergripande ramverk för EU:s arbete med effektiv energianvändning. Det sätter mål och krav på medlemsstaterna och omfattar hela energisystemet, från produktion och distribution till slutlig energianvändning samt alla sektorer. En reviderad version av direktivet trädde i kraft i oktober 2023.

I tidigare uppdrag[2] har Energimyndigheten analyserat behov av ytterligare insatser för att svara upp mot kraven i EED och presenterat förslag inom direktivets olika delar. Direktivet pekar tydligt ut alla målgrupper i samhället och har ett fokus på nätverksaktiviteter samt informations- och kompetenshöjande insatser. Energimyndigheten har primärt utgått från detta både i tidigare uppdrag[2] och i utvecklings- och genomförandearbetet av det aktuella uppdraget.

Energimyndigheten når olika målgrupper framför allt genom den kommunala energi- och klimatrådgivningen (EKR), myndighetens webbplatser och olika nätverk. Under året har myndigheten bland annat utvecklat vägledning om energieffektivitetskrav vid offentlig upphandling, genomfört insatser för att öka kännedomen om EKR och vidareutvecklat utbildningsinsatsen Driftlyftet, som syftar till att stärka kompetensen hos driftpersonal om energieffektiv drift i byggnader, med information om smart styrning. Myndigheten har även arbetat med att formera en nationell hubb för att främja privat finansiering av energieffektiviseringsåtgärder.

För att den nationella hubben ska bli ett verkningsfullt initiativ behöver arbetet även fortsatt fokusera på att identifiera och undanröja hinder som begränsar privata investeringar i energieffektivisering, minskar osäkerhet och risk vid investeringar, förbättrar förutsättningarna för lönsamhetsbedömningar och kreditgivning samt främja samverkan mellan företag, finanssektorn och andra relevanta aktörer. För detta krävs en långsiktig insats för att samordna aktörer, sprida kunskap och bidra till ökad finansiering av energieffektiviseringsåtgärder.

Sammantaget stärker dessa insatser förutsättningarna för olika aktörer att effektivisera sin energi- och effektanvändning och bidrar till att möta kraven i EED. För att över tid kunna möta direktivets höjda ambitionsnivå krävs en långsiktig och förutsägbar finansiering av pågående och tillkommande

[1] Regleringsbrev 2026 Myndighet Statens energimyndighet - Statskontoret
[2] Plan för att främja effektiv användning av energi och effekt, Slutredovisning av uppdrag 6 i Energimyndighetens regleringsbrev år 2025. Dnr 2025–214031

aktiviteter. Det fortsatta arbetet handlar framför allt om att stärka befintliga kontaktpunkter och kanaler och göra tekniskt, administrativt och finansiellt stöd mer tillgängligt och målgruppsanpassat samt att främja privat finansiering till energieffektiviseringsåtgärder.

1 Inledning

Direktivet om energieffektivitet (EED) sätter en gemensam EU-ram för att främja energieffektivitet inom EU och bidra till att nå målet om att minska klimatutsläppen med minst 55 procent till 2030. Arbetet styrs av principen *Energieffektivitet först*. Det innebär att medlemsstaterna alltid ska överväga energieffektiva lösningar vid planering, policybeslut och större investeringar. Direktivet betonar också att omställningen måste ske utan att utsatta grupper drabbas negativt.

EED adresserar i praktiken hela energisystemet och dess olika aktörer, vilket innebär att hela samhället behöver bidra till en mer effektiv energianvändning:

- Offentlig sektor ska vara en föregångare, till exempel genom höga krav i sina upphandlingar.
- Företag med hög energianvändning ska genomföra energikartläggningar.
- Fastighetsägare ska effektivisera energianvändningen i sina byggnader.
- Allmänheten ska få bättre förutsättningar att göra informerade val.

För att aktörerna ska kunna leva upp till de krav som ställs behövs ofta stöd i form av nätverk, kunskap och finansiering. I och med det omarbetade direktivet skärps också kraven på Sverige och på de olika målgrupperna. Här har Energimyndigheten en central roll som ansvarig myndighet för stora delar av EED-implementeringen. Energimyndigheten arbetar därför brett för att främja en effektiv användning av energi, effekt och resurser.

1.1 Bakgrund – tidigare uppdrag

Energimyndigheten fick i Regleringsbrev för år 2025 i uppdrag att ta fram en plan för insatser som Energimyndigheten ska genomföra för att främja effektivare och minskad energi- och effektanvändning i enlighet med reviderade Direktivet om energieffektivitet, EED, (EU/2023/1791) och Direktivet om byggnaders energiprestanda, EPBD, (EU/2024/1275).

Energimyndighetens analys[3] visade att de ökade ambitionerna som de omarbetade direktiven ställer på medlemsstaterna och som ingick i regleringsbrevsuppdraget krävde ytterligare insatser. Utifrån denna analys presenterade också Energimyndigheten ett antal förslag till ytterligare insatser:

- **Långsiktig plan för information och rådgivning**: Långsiktigt arbete för kunskapsspridning, samordning av kommunikation och målgruppsanalyser (omfattar hushåll, myndigheter och företag).

[3] Plan för att främja effektiv användning av energi och effekt, Slutredovisning av uppdrag 6 i Energimyndighetens regleringsbrev år 2025. Dnr 2025–214031

- **Gemensamma kontaktpunkter för energitjänster**: Utveckling av auktorisation, diplomering och utbildning för yrkesverksamma inom bygg-, renoverings- och planeringssektorn.
- **Främja energitjänstemarknaden**: Undanröjande av hinder, utveckling av modellavtal och gröna hyresavtal, publicering av goda exempel samt stärkt beställarkompetens i offentlig sektor.
- **Nätverk, kompetens och certifiering**: Säkerställande av kompetenskrav och certifieringar samt uppbyggnad av nya och befintliga nätverk för kompetens- och informationsutbyte.
- **Finansieringsåtgärder**: Formering av en nationell hubb kopplad till EU-koalitionen för finansiering, mobilisering av privat kapital samt koppling till energiledningssystem och energikartläggningar (artikel 11 EED).
- **Vägledning för kommunal energiplanering**: Översyn och utveckling av stöd och vägledning för kommunal planering kopplat till energiprestanda.

Dessa insatser kompletterar de redan omfattande aktiviteter som Energimyndigheten bedriver i sitt arbete med omställningen till ett hållbart, robust och effektivt energisystem.

1.2 Det aktuella uppdraget

Energimyndigheten fick i Regleringsbrevet för år 2026 i uppdrag att utveckla insatser för att främja effektivare och minskad energi- och effektanvändning i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet) senast den 1 november 2026. Insatserna ska utgå från myndighetens tidigare uppdrag[4] och fokusera på nätverksaktiviteter samt informations- och kompetenshöjande insatser.

Uppdraget som helhet lyder:

5. Insatser för genomförande av direktivet om energieffektivitet

Statens energimyndighet ska främja effektivare och minskad energi- och effektanvändning i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955. Arbetet ska fokusera på utveckling av insatser så som nätverksaktiviteter samt informations- och kompetenshöjande insatser om energieffektivitet med syfte att använda resurser på ett effektivt sätt, öka den privata finansieringen till energieffektivitetsåtgärder samt bidra till ett hållbart samhälle och konkurrenskraft. Uppdraget ska utgå från myndighetens tidigare

[4] Plan för att främja effektiv användning av energi och effekt, Slutredovisning av uppdrag 6 i Energimyndighetens regleringsbrev år 2025. Dnr 2025–214031

uppdrag KN2025/01331. Insatserna ska kunna bidra till genomförande av artiklarna 11.6–11.8, 22, 24, 28–30 i direktivet om energieffektivitet. I uppdraget ingår även att formera den nationella hubben till den europeiska koalitionen för finansiering av energieffektivitetsåtgärder samt att ta fram en vägledning till upphandlande myndigheter och enheter som stöd vid upphandlingar som omfattas av de nya kraven som följer av direktivet om energieffektivitet. Den sista delen av uppdraget ska genomföras med stöd av Upphandlingsmyndigheten inom ramen för Upphandlingsmyndighetens verksamhetsområde.

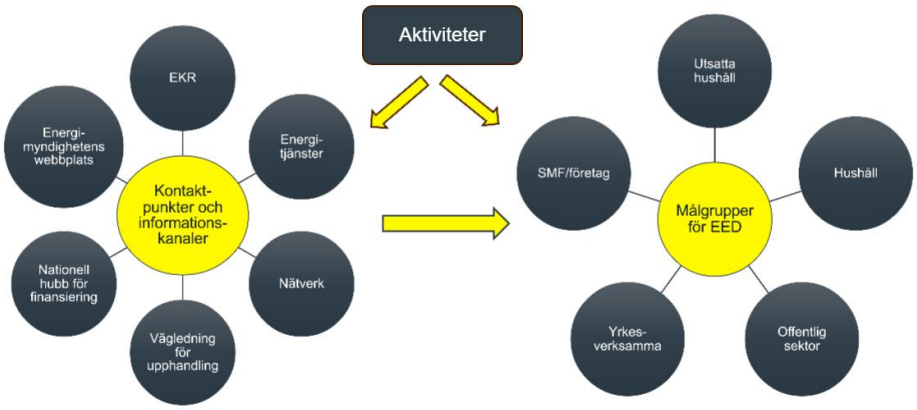
Uppdraget som genomfördes 2025 omfattade genomförande av delar av både EED och EPBD. Det nya uppdraget för år 2026 omfattar enbart genomförande av delar av EED. Då det finns ett visst överlapp mellan innehållet i direktiven, innebär det att de insatser som görs inom ramen för årets uppdrag därför delvis även bidrar till genomförandet av delar av EPBD. De insatser som utvecklats och genomförts under 2026, som svar på uppdraget ovan, redovisas i denna rapport.

2 Genomförda aktiviteter för att främja effektivare och minskad energi-och effektanvändning enligt direktivet om energieffektivitet

EED omfattar i praktiken hela energisystemet, vilket innebär att samtliga målgrupper behöver göra en förflyttning för att bidra till effektivare användning av energi.

En viktig del av Energimyndighetens arbete är att olika energianvändare har tillgång till opartisk information som är anpassad utifrån deras olika förutsättningar och behov. Informationen ska bidra till att ge förståelse för hur effektivare energianvändning kan bidra till exempelvis både bättre ekonomi och komfort i den egna miljön men även bidra till Sveriges energiberedskap.

Nedan redovisas pågående och genomförda aktiviteter per grupp liksom kontaktpunkter och informationskanaler genom vilka målgrupperna nås. Aktiviteterna utgår från tidigare framtagna insatser. Genom dessa aktiviteter har Energimyndigheten i stora delar mött den höjda ambitionsnivån i EED.

Figur 1: Aktiviteter genomförs både till målgrupper och till de kontaktpunkter och informationskanaler genom vilka målgrupperna nås.

2.1 Pågående och genomförda aktiviteter per målgrupp

2.1.1 Hushåll

Hushåll definieras i detta sammanhang som slutkonsumenter av energi och som kan påverkas av och bidra till energieffektivisering genom sina val och beteenden. Målgruppen ska ges information om tillgängliga energieffektivitetsåtgärder för att kunna göra informerade val kring sin energianvändning.

Energimyndigheten bedriver ett arbete rörande information till hushållen om tillgängliga energieffektivitetsåtgärder genom kanalerna energimyndigheten.se, energiochklimatradgivningen.se samt den kommunala energi- och klimatrådgivningen (EKR). Exempel på tillgänglig information är åtgärder för energieffektivisering i hushåll, hänvisning till rådgivning via kommunala energi- och klimatrådgivare samt information om energieffektiva produkter och certifierade installatörer vid förnybara installationer. Det går även att få viss information om exempelvis energirenovering via boverket.se.

Kompletterande aktiviteter år 2026

Utöver den information som går att ta del av genom nämnda kanaler pågår under 2026 en kampanj för att öka kännedomen om Energi- och klimatrådgivningen. Kampanjen har bland annat visats i sociala kanaler och SVT Anslagstavlan samt i radio. En uppföljning genomförd av Novus visar att kampanjen har haft effekt

och ökat kännedomen med 6 % från februari i år om den kommunala energi- och klimatrådgivningen[5].

2.1.2 Utsatta hushåll

Utsatta hushåll definieras som hushåll vilka påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder. Då vi i Sverige inte har någon förteckning eller liknande över utsatta hushåll är det svårt att rikta specifika aktiviteter till dessa. De aktiviteter som riktar sig mot målgruppen hushållen, i vilken definitionsmässigt alla hushåll ingår, riktar sig även mot utsatta hushåll. Alla hushåll, ska ges information om tillgängliga energieffektivitetsåtgärder för att kunna göra informerade val kring sin energianvändning.

Förutom den information och rådgivning som Energimyndigheten tillhandahåller via kommunala energi- och klimatrådgivare samt information på Energimyndighetens och energi-och klimatrådgivningens webbplatser så finns kommunala budget- och skuldrådgivare[6]. Utbildningen till dessa organiseras av Konsumentverket och bygger på en metodik där HEM (hus/hyra – energi – mat) alltid prioriteras. Eftersom kostnaden för energianvändning är en viktig del av hushållens ekonomi kan utsatta hushåll få stöd via denna tjänst.

Kompletterande aktiviteter år 2026

Energimyndigheten och Konsumentverket har haft dialog kring behov av att stärka kompetensen om målgruppen inom såväl energi- och klimatrådgivningen som budget- och skuldrådgivningen. Energimyndighetens arbete har fokuserat på att följa utvecklingen av kunskapsläget och metodstöd samt på kunskapsspridning till aktörer som möter målgruppen.

2.1.3 Offentlig sektor

Målgruppen offentlig sektor omfattar aktörer som myndigheter, kommuner och regioner. Dessa aktörer är både stora fastighetsägare och lokalhyresgäster. Därutöver upphandlar offentliga aktörer sammantaget varor och tjänster för cirka 1000 miljarder kronor om året[7]. Dessa aktörer har därför stora möjligheter att påverka energianvändningen och har en viktig roll som föregångare i energiomställningen.

Målgruppen berörs av information som Energimyndigheten tillhandahåller på energimyndigheten.se avseende energieffektivitet i byggnader. Denna

[5] Allmänheten om kännedomen rörande nya energirådgivning. Novus, på uppdrag av Energimyndigheten
[6] Budget- och skuldrådgivning är en lagstadgad och kostnadsfri tjänst som alla kommuner i Sverige ska erbjuda.
[7] Svensk offentlig upphandling omsätter över 1 000 miljarder kronor årligen. Upphandlingsmyndigheten.

information omfattar både strategiska och tekniska åtgärder men även beteendeförändringar samt information om ekonomiska stöd. Information finns även om utbildningar så som Energilyftet, en kostnadsfri webbutbildning som vänder sig till beställare, arkitekter, ingenjörer, byggprojektledare, förvaltare och drifttekniker. Utbildningen Driftlyftet ska stärka kompetensen hos driftpersonal om energieffektiv drift i byggnader. Det finns råd och stöd för fastighetsägare, exempelvis kommunala bolag, som vill arbeta med energieffektivisering på ett systematiskt och effektivt sätt. På Energimyndighetens webbplats finns även information om certifierade installatörer som installerar energi-och värmesystem, samt vägledande stöd till myndigheter som vill arbeta strategiskt med energieffektivisering för att minska energianvändningen i sina lokaler. För målgruppen finns information om Energimyndighetens bebyggelsenätverk[8] (ett behovsägarnätverk för flerbostadshus, lokaler samt regionala aktörer och entreprenörer) och om lågenergibyggnader.

Förutom den information som Energimyndigheten tillhandahåller har exempelvis Upphandlingsmyndigheten information om hållbar upphandling och Boverket har information om att bygga och renovera energieffektivt samt ekonomiska stöd[9].

Vägledning för upphandling
Som beskrivs ovan upphandlar offentlig sektor[10] för mycket stora belopp årligen. För att ge upphandlande myndigheter och enheter stöd vid upphandlingar som omfattas av de nya kraven har arbete genomförts med en vägledning för upphandling. Målgruppen för vägledningen är de aktörer som omfattas av offentlig upphandling.

Kompletterande aktiviteter år 2026
Driftlyftet har under året kompletterats med kunskap (kunskapsmoduler) om smart styrning. Det ska ge förutsättningar att stärka byggnaders robusthet vid effektbrist eller störningar i energiförsörjning.

Vägledning för upphandling
Under året har Energimyndigheten, med stöd av Upphandlingsmyndigheten, påbörjat arbetet med att utveckla en vägledning till upphandlande myndigheter och enheter. Mycket av den information som idag finns på

[8] Nätverk för energieffektiv bebyggelse
[9] Var finns pengarna för energi-och klimatinsatser? Boverket. https://www.boverket.se/sv/hallbar-stad/aktuellt/var-finns-pengarna-for-energi-och-klimatinsatser/
[10]Definitionerna är lite olika kring vilka offentliga organ som omfattas i artikel 7 och i artikel 5 och 6 i EED. I arbetet med vägledningen har båda definitionerna inkluderats, dvs alla som omfattas av offentlig upphandling. Definitioner enligt artikel 2 i EED, Offentliga organ: nationella, regionala eller lokala myndigheter och enheter som direkt finansieras och administreras av dessa myndigheter men som inte är av industriell eller kommersiell karaktär och Upphandlande myndigheter: upphandlade myndigheter enligt definitionen i artiklarna 6.1 i direktiv 2014/23/EU, artikel 2.1.1 i direktiv 2014/24/EU och artikel 3.1 i direktiv 2014/25/EU.

Upphandlingsmyndighetens webbplats kan ses som vägledningsmaterial för upphandling av energieffektiva varor och tjänster. En informativ sida har utvecklats på Energimyndighetens webbplats, denna hänvisar i sin tur till Upphandlingsmyndigheten och de verktyg som finns att tillgå där. Vägledningen tillsammans med informationsinsatser kommer att fortsätta att utvecklas i takt med att ny lagstiftning kommer på plats och utifrån vad som efterfrågas från upphandlande aktörer. Regeringen har remitterat promemorian ”*Energiplanering i kommuner och regioner och en mer energieffektiv offentlig sektor*”[11], som innehåller förslag till nya regler om energieffektiv upphandling återfinns. Tills dess att lagstiftningen är på plats och beroende på vad som efterfrågas från offentlig sektor så kommer vägledningen att vara av mer generell karaktär. Energimyndigheten planerar även att uppdatera den vägledning som idag finns för energieffektivisering i offentlig sektor med ett avsnitt om offentlig upphandling.

2.1.4 Företag

I detta uppdrag ingår inte de företag som omfattas av lag (2014:266) om energikartläggning i stora företag (EKL). EKL omfattar företag på koncernnivå som har över 250 anställda och som har en årsomsättning som överstiger 50 miljoner EUR eller en balansomslutning som överstiger 43 miljoner EUR per år. Sammantaget finns cirka 1 200 sådana koncerner i Sverige. Som en del av genomförandet av EED föreslås en ny lag om energiledningssystem och energikartläggningar i företag som till stora delar motsvarar nuvarande EKL[12]. Den nya lagen förväntas omfatta cirka 4 800 företag, där företag är en juridisk enhet (organisationsnummer). Företag med en genomsnittlig årlig energianvändning över 23,6 GWh (85 TJ) föreslås ha krav på energiledningssystem och företag med en genomsnittlig årlig energianvändning över 2,78 GWh (10 TJ) föreslås ha krav på att genomföra energikartläggningar vart fjärde år. Lagen planeras att träda i kraft 1 januari 2027[13].

Enligt artiklarna 11.6–11.8 ska företag som inte omfattas av EKL ha tillgång till stöd som uppmuntrar till att utföra energikartläggningar och därefter genomföra rekommendationerna från dessa kartläggningar. Genom stödet ska de många fördelarna med energieffektivitetsåtgärder inom företagens verksamhet kunna kvantifieras, färdplaner utvecklas för energieffektivitet och nätverk för energieffektivitet för små och medelstora företag (SMF) bildas. Medlemsstaterna ska, genom bland annat deras respektive branschorganisationer, uppmärksamma SMF på exempelvis hur energiledningssystem skulle kunna underlätta för deras företag.

[11] Energiplanering i kommuner och regioner och en mer energieffektiv offentlig sektor - Regeringen.se
[12] Genomförande av delar av det omarbetade energieffektivitetsdirektivet - Regeringen.se
[13] Energieffektivitet i företag och i fjärrvärme- och fjärrkylesektorn - Regeringen.se

SMF kan idag vända sig till EKR, inklusive deras webbplats där den nyligen reviderade metodstödet ”Energitrappan” finns publicerad. SMF kan även ta del av omfattande information på Energimyndighetens webbplats om strategiska och tekniska åtgärder (exempelvis energikartläggning) men även beteendeförändringar samt information om ekonomiska stöd. Information finns om utbildningar så som Energilyftet, en kostnadsfri webbutbildning som vänder sig till beställare, arkitekt, ingenjörer, byggprojektledare, förvaltare och drifttekniker samt Driftlyftet som ska stärka kompetensen hos driftpersonal om energieffektiv drift i byggnader.

Kompletterande aktiviteter år 2026

Under året har den del av myndighetens webbplats som vänder sig till företag omarbetats helt för att göra den mer lättillgänglig och tydlig.

Under hösten har energi- och klimatrådgivningsprogrammet genomfört en utlysning riktad mot landets regionala energikontor med syftet att utveckla och stärka stödet för de kommunala rådgivarna inom företagsrådgivning.

Inom Kraftlyftet Kunskap genomförs under hösten 2026 en förstudie i syfte att identifiera luckor och utvecklingsbehov i myndighetens befintliga arbete riktat till företag. Resultatet ska utgöra underlag för det fortsatta arbetet med att utveckla kunskaps- och informationsinsatser för målgruppen. Parallellt genomförs dialoger med branscher för att fånga upp företagens behov, hinder och frågor kopplande till energiomställningen och därigenom ge ytterligare underlag för kommande insatser.

2.1.5 Yrkesverksamma

Yrkesverksamma, som energikonsulter och installatörer, bistår andra målgrupper när de ska genomföra åtgärder för energieffektivisering genom att exempelvis genomföra energikartläggningar och installationer av förnybar energi. Det finns idag information på Energimyndighetens webbplats om strategiska och tekniska åtgärder för energieffektivisering som vänder sig till målgruppen för att öka kunskapsnivån. Information finns om utbildningar så som Energilyftet, en kostnadsfri webbutbildning som vänder sig till beställare, arkitekter, ingenjörer, byggprojektledare, förvaltare och drifttekniker Utbildningen Driftlyftet ska stärka kompetensen hos driftpersonal om energieffektiv drift i byggnader. Inom Energimyndighetens bebyggelsenätverk[14] finns stöd framtaget som exempelvis en utbildning som totalkonsult med möjlighet till diplomering[15].

[14] Nätverk för energieffektiv bebyggelse
[15] Belok

Utökade aktiviteter år 2026

Driftlyftet kompletteras under året med kunskap (kunskapsmoduler) om smart styrning. Det ska ge förutsättningar att stärka byggnaders robusthet vid effektbrist eller störningar i energiförsörjning.

2.2 Kontaktpunkter och informationskanaler

Medlemsstaterna ska tillhandahålla gemensamma kontaktpunkter som ska ge teknisk, administrativ och finansiell rådgivning till hushåll, små och medelstora företag och offentliga organ. Stödet ska kunna ges genom hela renoveringsprocessen, både till hushåll och berörda installatörer med flera samt samarbeta med privata utförare och finansiärer. Det finns idag delvis sådana kontaktpunkter genom exempelvis EKR, energitjänster och bebyggelsenätverk. Huvudsakliga informationskanaler som används är framför allt Energimyndighetens webbplats samt energi-och klimatrådgivningens webbplats.

2.2.1 Energi och klimatrådgivningen (samt energiochklimatradgivningen.se)

Den kommunala energi-och klimatrådgivningen[16] finns i 286 av landets 290 kommuner och är till för privatpersoner, små och medelstora företag[17], bostadsrättsföreningar, privata flerbostadshusägare samt föreningar. EKR har sedan år 2023 genomgått en omfattande utveckling där en digital infrastruktur ha etablerats med en gemensam webbplats, rapporteringssystem och statistikverktyg. Styrning, uppföljning och nationell samordning har stärkts, gemensamma arbetssätt och kompetensutvecklingsinsatser har införts och kommunikationen har samordnats nationellt. Sammantaget har detta skapat en mer likvärdig, kvalitetssäkrad och skalbar verksamhet.

EKR har även en egen webbplats som samlar information till målgrupperna om till exempel olika energieffektiva åtgärder, energiberedskap samt hur det går att arbeta långsiktigt och strukturerat med energieffektivisering via Energitrappan.

Kompletterande aktiviteter år 2026

Under året har EKR fått tillgång till energideklarationsregistret hos Boverket. I registret ingår vissa villor samt alla bostadsrättsföreningar. Detta innebär att energi-och klimatrådgivarna har möjlighet att rikta sina insatser mot dem med störst behov.

Under 2026 har en nationell satsning på rådgivning kring byggnaders klimatskal bedrivits med syfte att öka antalet och kvaliteten i rådgivningar riktade mot småhus. Satsningen har inneburit bland annat utbildningar för EKR, samt gemensamma utåtriktade aktiviteter i kommunerna för att nå målgruppen. EKR

[16] Hushåll – Energi- och klimatrådgivningen - Energi- och klimatrådgivningen
[17] Enligt nuvarande lagstiftning, se avsnitt 2.1.4

medverkar också löpande i olika medier, vilket ökar spridningen av information om energieffektiva åtgärder.

2.2.2 Energitjänster

Energitjänster är tjänster som levereras för att på ett eller annat sätt åstadkomma effektivare energianvändning i en verksamhet. Det kan innebära allt från enklare energirådgivning till mer komplexa och långsiktiga avtal med garanterad energibesparing (EnPC, Energy Performance Contracting). På Energimyndighetens webbplats finns information om vad Energitjänster innebär.

Information om energitjänster finns bland annat hos Energieffektiviseringsföreningen[18] (EnEff) som listar företag med Eneffs auktorisation för energieffektiviseringsföretag.

Kompletterande aktiviteter år 2026

Under året har ett utvecklingsarbete genomförts för en tjänst (kvalificerad kontaktpunkt) som planeras att vara ett stöd för beställare inom offentlig förvaltning.

Arbetet syftar till att utveckla, specificera och kravställa en tjänstebaserad stöd- och samordningsfunktion som stärker den offentliga sektorns förmåga att initiera, upphandla och genomföra energitjänsteprojekt. Tjänsten ska bidra till en snabbare implementering och en ökad mångfald av avtalslösningar. Det utifrån de varierande förutsättningar, resurser och behov i offentliga organisationer. Genom att tjänsten utvecklas och implementeras under kommande år finns förutsättningar för en systematisk uppföljning, erfarenhetsåterföring och kvalitetssäkring av energitjänsteprojekt. Tjänstebeskrivning och kvalificeringskriterier ska kunna användas för att stärka organisationers egen beställarkompetens (intern rekrytering). Det handlar om kompetensområden inom strategiskt beslutsfattande, upphandling, avtal, finansiell analys, genomförande och uppföljningsmetodik. I tjänsten ingår att beakta upphandlingskrav och regler enligt vägledning för upphandling.

Arbetet har skett i nära samverkan med en projekt-/referensgrupp bestående av offentliga fastighetsägare, Allmännyttans inköpsfunktion (HBV)[19], Sveriges kommuner och regioner (SKR), Adda[20], Upphandlingsmyndigheten, Energimyndigheten.

[18] Hem - Eneff
[19] https://hbv.se/
[20] https://www.adda.se/

2.2.3 Nätverk för energieffektivisering

Nätverk är ett sätt att ge stöd till målgrupper för att genomföra åtgärder för effektivare energianvändning. De kan även vara en viktig kanal för Energimyndigheten att inhämta information om utmaningar och behov avseende effektivare energianvändning.

Bebyggelsenätverk

Energimyndigheten har under många år finansierat bebyggelsenätverk[21] (ett behovsägarnätverk för flerbostadshus, lokaler samt regionala aktörer och entreprenörer) för att effektivisera energianvändningen i bebyggelsen. Bebyggelsenätverken utgör en viktig plattform för samverkan mellan näringsliv, akademi och det offentliga i syfte att minska energianvändningen i bebyggelsen. Nätverken samlar byggherrar, fastighetsägare från både offentlig och privat sektor, entreprenörer och branschorganisationer. Tillsammans utvecklar aktörerna i nätverken kostnads- och resurseffektiva energilösningar, överbryggar kunskapshinder och påskyndar implementeringen av energieffektiva tekniker och produkter på marknaden.

Exempel på stöd som har tagits fram inom nätverken är systematiskt energiarbete i kontorslokaler[22] och hur energirelaterade aspekter kan hanteras i hyresavtal för att både hyresvärd och hyresgäst tillsammans ska bidra till energieffektivisering i lokalerna[23]. Dessutom arbetar inom nätverket med erfarenhetsutbyte, kunskapsutveckling samt framtagande av gemensamma verktyg för att energieffektivisera i byggnadsbeståndet.

Industrinätverk Svensk Industri Sparar Energi (SISE)

Den svenska industrin står inför omfattande energiutmaningar kopplade till den pågående klimatomställningen. Ökad elektrifiering, varierande energipriser, begränsad nätkapacitet samt behovet av stora mängder fossilfri energi ställer nya krav på industrins utveckling och konkurrenskraft. Samtidigt kräver omställningen till fossilfria produktionsprocesser betydande investeringar i ny teknik, infrastruktur och kompetens. För många företag innebär även osäkerheter kring teknikmognad och framtida energiförsörjning ytterligare utmaningar.

---

[21] Nätverk för energieffektiv bebyggelse

[22] Mall som stöd för energiarbete i lokaler. Belok 2025. https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fbelok.se%2Fwp-content%2Fuploads%2F2024%2F05%2FMall-som-stod-for-systematiskt-energiarbete-i-lokaler_v1.0-1.docx&wdOrigin=BROWSELINK

[23] Ökad energieffektivitet i hyrda lokaler, förslag på energirelaterade aspekter vid kravställning i hyresavtal. Belok 2025. https://belok.se/wp-content/uploads/2024/05/Energirelaterade-aspekter-vid-kravstallning-i-hyresavtal_v1.0.pdf

Kompletterande aktiviteter år 2026

Bebyggelsenätverk
Under året har Energimyndigheten låtit genomföra kartläggningar och synteser av resultat, kunskap och lösningar från tidigare års verksamhet i bebyggelsenätverken för lokaler, flerbostadshus, småhus och leverantörer. Övergripande syftet med kartläggningarna har varit att utveckla förutsättningar för stärkt kompetens, kapacitet och beslutsförmåga för en effektiv energi- och effektanvändning i bygg- och förvaltningsprocessen. Kartläggningarna inrymmer beskrivning av cirka 60 operativa stöd, administrativa verktyg och tekniklösningar. Insatsen är en fortsättning på det utvecklingsarbete som startade under 2025. Vidare har strukturer och metodik för samverkansinsatser, från tidig marknadsnära utveckling till implementering utarbetats för att för stärka kompetens, kapacitet och beslutsförmåga i bebyggelsenätverken.

Industrinätverk Svensk Industri Sparar Energi (SISE)
Mot bakgrunden ovan tog Energimyndigheten under 2026 över koordineringen av ett befintligt industrinätverk bestående av flera av Sveriges största industriföretag. Nätverket har fått namnet Svensk Industri Sparar Energi (SISE) och syftar till att stärka industrins energiarbete och bidra till en mer resurseffektiv och konkurrenskraftig omställning.

Nätverkets arbete fokuserar på tre övergripande områden:

- att accelerera utvecklingen av energieffektiviserings- och omställningsarbetet inom medlemsföretagen,
- att sprida kunskap och goda exempel till marknaden och industrin i stort,
- att ge Energimyndigheten en fördjupad förståelse för de behov, möjligheter och hinder som industrins aktörer identifierar i omställningsarbetet.

Under året har Energimyndigheten genomfört fördjupade intervjuer med nätverkets medlemmar för att identifiera områden där myndigheten kan bidra med stöd och kunskapsutveckling. Intervjuerna har bland annat visat ett intresse för hur artificiell intelligens kan användas för energiuppföljning och optimering av energianvändning. Som ett resultat av detta planeras en hearing med fokus på AI-baserade energiuppföljningssystem. Under oktober 2026 genomförs det första nätverksmötet under Energimyndighetens nya koordinering.

2.2.4 Energimyndighetens webbplats (energimyndigheten.se)
Energimyndighetens webbplats vänder sig till alla målgrupper och har omfattande information och utbildningar om energieffektivisering, energiberedskap, förnybar energi, nätverk och ekonomiska stöd.

Kompletterande aktiviteter år 2026

Under året har kompletteringar och justeringar skett på Energimyndighetens webbplats till alla berörda målgrupper. Se beskrivning i tidigare avsnitt.

2.3 Nationell hubb för finansiering och den europeiska koalitionen för finansiering

Offentliga stöd (EU-medel och statliga) beräknas kunna stå för ca 10–15 procent av de investeringar som måste till för att nå EUs energieffektiviseringsmål[24]. Resterande del behöver finansieras med privata medel. I syfte att mobilisera privat kapital och undanröja hinder för dessa investeringar har EU-kommissionen etablerat en europeisk koalition för finansiering av energieffektivitetsåtgärder[25]. För att kunna driva på och anpassa detta arbete på nationell nivå ska en så kallad hubb formeras i varje medlemsland. Länderna styr själva inriktning, mandat och ambitionsnivå, men några av de huvudsakliga uppgifter som hubben ska ha är att:

- Identifiera nationella behov och hinder för investeringar i energieffektivisering inom specifika marknadssegment
- Initiera policyändringar och inrätta strukturer för att påskynda investeringar, till exempel samlade kontaktpunkter (one-stop-shops) eller faciliteter för projektutvecklingsstöd
- Bygga upp projektportföljer
- Utveckla finansieringslösningar och affärsmodeller anpassade till den nationella kontexten
- Identifiera hur offentlig finansiering bäst kan växla upp privat kapital

Energimyndigheten har under 2026 arbetat med att formera den svenska nationella hubben. Arbetet har bedrivits i nära samverkan med koalitionens sekretariat och övriga medlemsstater. Energimyndigheten har deltagit i koalitionens ordinarie möten, medverkat i de månatliga träffarna mellan de nationella hubbarna inom koalitionen samt haft veckovisa avstämningar med koalitionens sekretariat, som stöttar myndighetens arbete med uppbyggnaden av den svenska hubben.

Fokus under den inledande fasen har varit att etablera de grundläggande förutsättningarna för verksamheten, särskilt genom att i samverkan med koalitionens kansli rekrytera och introducera den nationella expert som på EU-kommissionens uppdrag bistår arbetet med såväl den svenska hubben som koalitionens europeiska aktiviteter.

[24] Joint EED-EPBD Report to co-legislators on energy efficiency financing landscape (EUR-Lex - 52026DC0118 - EN - EUR-Lex)
[25] https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/financing/european-energy-efficiency-financing-coalition_en

Efter att den nationella experten kommit på plats har arbetet successivt övergått i en mer operativ fas. Energimyndigheten har i samarbete med den nationella experten genomfört möten och dialoger med relevanta aktörer från bland annat finanssektorn och näringslivet för att identifiera behov, hinder och möjligheter kopplade till finansiering av energieffektiviseringsåtgärder. Arbetet har även omfattat analyser av marknadens potential, befintliga finansieringslösningar samt områden där ytterligare insatser kan bidra till att öka investeringarna i energieffektivisering.

Olika delar av sektorn, inte minst landets storbanker, har visat stort intresse att delta i hubben och för att bidra till att den nationella hubben utvecklas till en plattform för samverkan och kunskapsutbyte mellan offentliga och privata aktörer. Genom hubben kan även kopplingen mellan svenska behov och de prioriteringar som utvecklas inom koalitionen på europeisk nivå stärkas, samtidigt som erfarenheter från andra medlemsstater kan tas tillvara i det svenska arbetet.

3 Nästa steg för fortsatt förflyttning

Energimyndigheten har genom redovisade aktiviteter ovan i stora delar mött den höjda ambitionsnivån i EED, vilket skapar förutsättningar för en effektivare och minskad energi- och effektanvändning. För att aktörernas energieffektiviseringsarbete ska leda till faktisk förändring och varaktiga effekter krävs dock långsiktighet och kontinuitet över tid. Energimyndigheten behöver därför en förutsägbar finansiering för att förvalta, vidareutveckla och anpassa sina insatser utifrån målgruppernas olika behov.

3.1 Fortsatta behov för målgrupperna

Hushåll inklusive utsatta hushåll

- **Riktade kampanjer**: Vidareutveckla information och genomföra riktade kommunikationsinsatser/kampanjer för att nå ut bredare och höja kunskapen om tillgängliga energieffektiviseringsåtgärder.
- **Information via Energimyndighetens kanaler**: Fortsätta driva och stärka de etablerade kanalerna energimyndigheten.se, energiochklimatradgivningen.se samt den kommunala energi- och klimatrådgivningen (EKR).

Offentlig sektor (myndigheter, kommuner och regioner)

- **Kapacitetsuppbyggnad**: Vidareutveckla utbildningar och information med fokus på energieffektivisering av byggnader, kompetensutveckling för driftpersonal och systematiskt arbete med energieffektivisering i fastigheter.

- **Upphandlings- och beställarstöd**: Stärka den offentliga sektorns roll som föregångare genom fortsatt stöd vid upphandling.

Företag

- **Från kartläggning till handling**: Utveckla konkreta verktyg – exempelvis praktiska vägledningar, tekniska stöd och finansieringsguider – som hjälper företag att faktiskt genomföra identifierade åtgärder.
- **Anpassning till ny lagstiftning (från 2027)**: Förbereda stödet inför den nya lagen om energiledningssystem och energikartläggningar.
- **Stöd till icke-lagstiftade företag**: Utvärdera om befintliga insatser räcker för de företag som inte omfattas av lagkrav, samt utforma nya stöd vid behov genom tät branschdialog.
- **Intern och extern kunskapsspridning**: Omhänderta insikter från *Kraftlyftet kunskap* och industrinätverk för att stärka myndighetens interna samverkan och tillgängliggöra resultat externt.

Yrkesverksamma

- **Förvaltning och modernisering av utbildningar**: Löpande uppdatera och vidareutveckla befintligt utbildningsmaterial och teknisk-strategisk information på webben för yrkesverksamma inom energisektorn.

3.2 Fortsatta behov för kontaktpunkter och informationskanaler

Energimyndigheten ser ett fortsatt behov av kontaktpunkter för att tillgängliggöra teknisk, administrativ och finansiell rådgivning till hushåll, små och medelstora företag och offentliga organ. De kontaktpunkter som finns idag, exempelvis EKR, energitjänster och bebyggelsenätverk bör kvarstå och vidareutvecklas. De huvudsakliga informationskanaler som Energimyndigheten använder, Energimyndighetens webbplats samt energi-och klimatrådgivningens webbplats, behöver fortsatt förvaltning och vidareutveckling för att vara relevanta för målgruppernas arbete med effektiv energianvändning.

Energi- och klimatrådgivningen (EKR) & energiochklimatradgivningen.se

- **Resurs- och kapacitetsökning**: Möt den ökande efterfrågan på rådgivning och stöd till EKR:s målgrupper från EED/EPBD och nya styrmedel genom att stärka EKR:s resurser med nationella, samordnade insatser.
- **Proaktivt rådgivningsarbete**: Skapa bättre förutsättningar för uppsökande rådgivning för att öka programmets utväxling mot nationella och europeiska energimål.
- **Förvaltning av digital infrastruktur**: Vidareutveckla och förvalta den nationella webbplatsen, rapporteringssystemet och statistikverktyget.

Energitjänster och beställarstöd

- **Pilotvalidering** (2027): Testa och validera det nya beställarstödet för offentlig förvaltning i pilotprojekt hos olika typer av organisationer.
- **Kvalitetssäkring**: Utveckla tydliga kriterier för kvalitetssäkring samt främja en större mångfald av avtalslösningar på energitjänstemarknaden.

Nätverk för energieffektivisering

- **Bebyggelsenätverk**:
  - Systemnytta och effekt: Utveckla och demonstrera nya lösningar för minskad energi- och effektanvändning i befintliga byggnader samt stärka bebyggelsens roll i energisystemet.
  - Skalbarhet och paketering: Validera, paketera och skala upp utvecklade lösningar.
  - Breddad samverkan: Fördjupa tvärsektoriell samverkan mellan beställare, leverantörer, energibolag och finansmarknad (särskilt inför etableringen av den nationella finansieringshubben).

- **Svensk Industri Sparar Energi:**
  - Praktiskt kunskapsutbyte: Genomföra regelbundna fysiska möten och studiebesök hos medlemsföretag.
  - Målriktade effektiviseringsprojekt: Driva medlemsidentifierade aktiviteter med potential att realisera resurseffektivitet hos fler aktörer, samt sprida resultaten till icke-medlemmar.

Digitala informationskanaler (energimyndigheten.se)

- **Behovsanpassad förvaltning**: Kontinuerligt uppdatera och vidareutveckla webbinformationen utifrån målgruppernas skiftande behov.

3.3 Fortsatta behov för nationell hubb för finansiering och den europeiska koalitionen för finansiering

För att den nationella hubben ska bli ett verkningsfullt initiativ behöver arbetet även fortsatt fokusera på att identifiera och undanröja hinder som begränsar privata investeringar i energieffektivisering. Fokus bör ligga på att minska osäkerhet och risk vid investeringar, förbättra förutsättningarna för lönsamhetsbedömningar och kreditgivning samt främja samverkan mellan företag, finanssektorn och andra relevanta aktörer. Genom ett helhetsperspektiv och bred förankring kan hubben skapa bättre förutsättningar för att skala upp energieffektiviseringsåtgärder i industri, små och medelstora företag samt fastighetssektorn.

En central uppgift för hubben är att skapa bättre förutsättningar för att göra energieffektiviseringsprojekt investeringsbara genom ökad samverkan mellan offentliga aktörer, finanssektorn och marknadens övriga aktörer. Genom att

kombinera Energimyndighetens kunskap om energieffektivisering med finansmarknadens kompetens kan hubben bidra till att utveckla lösningar som stärker investeringstakten och därmed genomförandet av energi- och klimatmålen. En nyckelfaktor här är att även fortsatt verka för att öka efterfrågan på denna typ av investeringar.

För detta krävs en långsiktig insats för att samordna aktörer, sprida kunskap och bidra till ökad finansiering av energieffektiviseringsåtgärder. Detta skulle även skapa förutsättningar för ett effektivt svenskt deltagande i den europeiska koalitionen för finansiering av energieffektivitetsåtgärder och stärka genomförandet av EED och i förlängningen uppfyllandet av Sveriges energi- och klimatmål.